

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

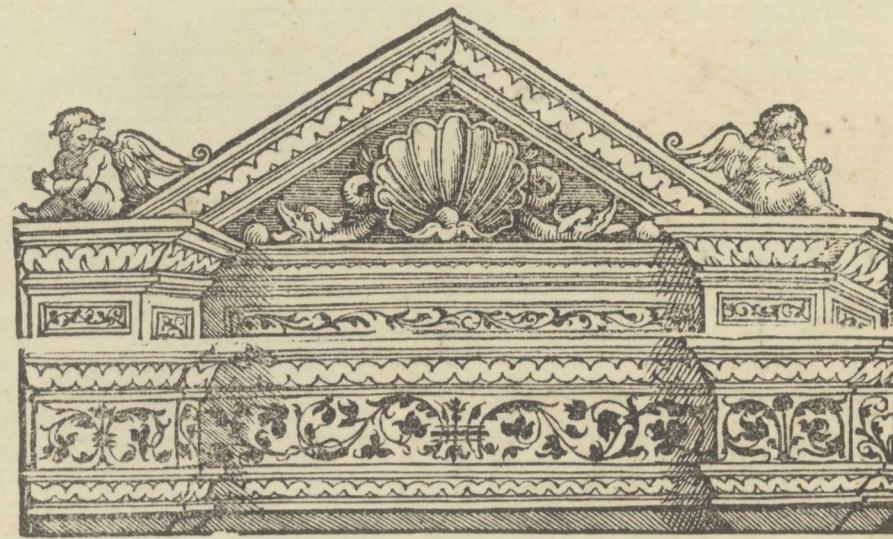
Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

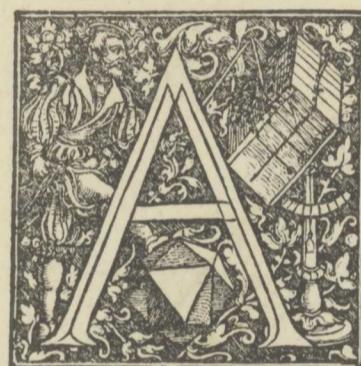
Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

ASTRONOMICI CAESA REI PER PETRVM APIANVM CONCIN NATI PARS SE CVNDA.

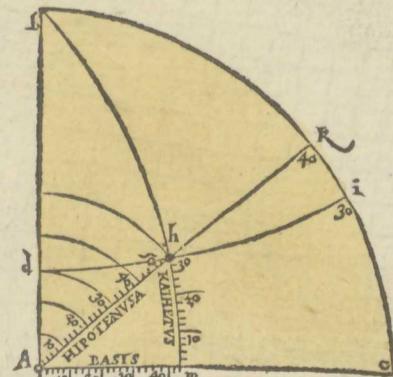

STRONOMICI HVIVS PARS altera totius primi mobilis commoditates seu vſus completitur, quæ omnia prius per instrumentū, meteoroscopī planum nuncupatum, ostenduntur, post demonstrationibus geometricis firmissimè approbantur, & hoc subsidio sinū cordarumq; computi. Admonitum tamē lectorem pium hic volo, ne omnes meteoroscopii præsentis vſus arbitretur simul tradi, cosmographicos nemē proprio in volumine est vſurus vber tim, vbi etiam discesserit non modo per hoc & istiusmodi meteoroscopia plana, quevis huius negotii deprehendi posse, verum etiam per numerale quoddam meteoroscopium insuper adhuc adiectum. Præter hęc tamen si quis desideret meteoroscopiorum à me repertorum vulgatrumq; structuras, seu fabricam, illum ad planisphæriū nostrum relesgo, vbi præter illud, & alia scitu digna, omnium penē astronomico rum reperiet instrumentorum structuras, ut sic loquar, siue compositio[n]es. Sed quamvis nemo non cordatiorum reliqua pri mi mobilis commoda, ex iam proximè sequenti triangulum enunciato sufficenter hauserit, nihilominus tamen adhuc rem magis apertam ruditibus esse cupiens, obseruationes quasdam cometarum pro colo phone subnexui.

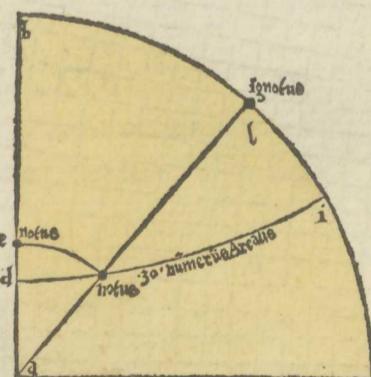
ENVNCIATVM PRIMVM

Instrumenti partes summatim eiusdemq; vſum omnem breuissimis colligere.

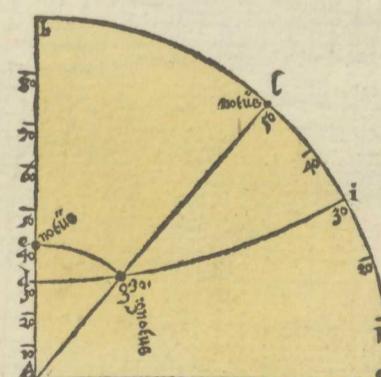
Organum

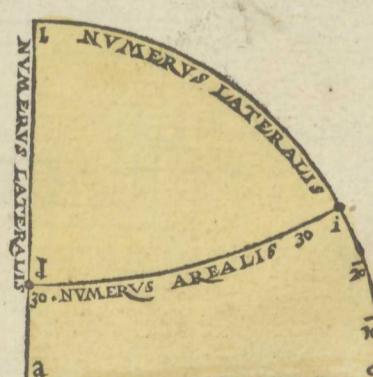
Basis quadrantis Primi

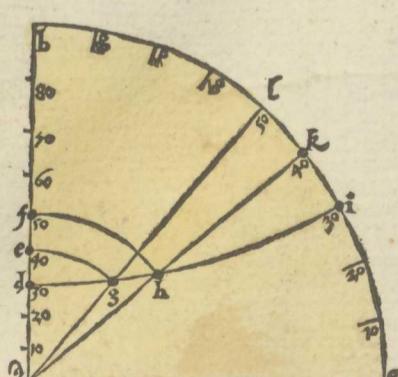
Basis quadrantis Secundi

Basis quadrantis Terti

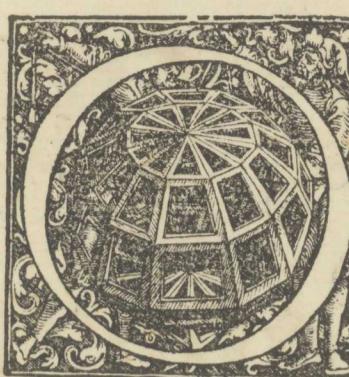

Basis quadrantis Quarti

Basis quadrantis Quinti

ASTRON. CAESAREVM

RGANVM HOC CVI NOMEN meteoroscopio est, eo quod ea quæ cumq; in sublimi considerantur, in hoc veluti ob oculos ponimus, quatuor partibus constat. Lateribus duobus, limbo & area. Per hæc enim quatuor sphærici trianguli negotium omne, vſus, cōmoda vniuersa ad vnguentum patent, cuius equidem trigoni singula commoda quadrantibus quinq; ostensurus sum clare, eandemq; exemplis euidentissimis approbaturus, simulac instrumen-

Ingressus instrumenti duplex.
Arealis.
Lateralis.

Duplex intro
eundi modus
lateraliter Pri
mus.

Arealis ingre
sus Quid.

Nomenclatu
ra numeroru
trianguli.

ti membra declarauero. Sciendum itaq; duplice agendum adhuc organum patere, quorum primus arealis, secundus lateralis dicitur. Arealis in instrumenti area, Lateralis in linea A B seu limbo B C absoluitur. Duo autem ad ingressum huiusmodi desiderantur, per quæ alia duo velut adhuc incognita elicuntur. Adhæc, quia in omni trigono rectangulo sphærico quinq; scitu necessaria se offerunt, idcirco duplice opus est ingressu, quando simplici hoc idem confieri nequit. Lateralis introitus bisariam haberi potest. Primo si numerus alter lateralis in linea A B inuentus cum margarita notetur. Dein de filum in limbo promotu laterali numero alii superducatur, sic enim margarita numerum arcualem ostendit, qui inter lineas transuersas continetur. Numerum itidem fundamentalem, ut sic dicam, seu basim in linea A C per circulum ex B litera cadentem, perq; margaritam in A C vñq; porrectum indicat, vt in exemplo liquet. Numerus lateralis alter 40, alter vero 50 graduum sit, vñio 40 teneat in linea A B in puncto E, Filum autem latus aliud, gradum scz 50 in limbo, quod fit in puncto L, exprimat, & margaritam circumferentiam transuersum 30 vñ gradum in puncto G dederit, quod si exquisitius tractes, gradus 29 1/2 30 occurrit. Cui rei demonstracionem apertissimam tertius quadrans exhibebit. Secundus introeū di modus iste est. Gradus 50 requirantur in linea A B, cui mar garita superlocetur, postea filum si tendatur per 40 æque ac prius 30 gradus ab vñione scindi videntur, id quod in primo quadrante per literam h insinuatur. Adhæc quomodo verius cognoscantur numeri areales, qui per transuersales circulos significantur, quarto in quadrante proposui. Quin etiam noto iam altero lateralī, arealique ingressus arealis dicitur, idem duplice via absoluendus. Prima, lateralī numero in linea A B quæsito, margaritaq; ad eundem inducta, filoq; in limbo donec arealis circulus à margarita contingatur, hinc inde promoto filum in limbo numerum lateralem alterum designat, quam rem secundus quadrans habet. Secunda, lateralis numerus iam notus accipitur, per eumq; vbi filum transmissum est, quo in loco arealis numeri arcum fecet, obseruatur, illuc enim vñio figitur. Postea vero filo super lineam A B deducto numerus alter lateralis à margarita ostenditur, id quod in quadrante etiā secundo imaginari licet, si punctum ē ignotum sit. Iam per numeros binos cognitos tertium ignotum inuenire didicisti. Quartum igitur vt habeas pariter, quadratē primū inspice, in quo numeri omnes tam noti quam ignoti continentur, vbi etiā quartus offenditur, qui in triangulo eodem basis dicitur. Nunc ad numerorum nomenclaturas veniendum, Quorum primus est, qui vñtrianguli representat, per A B lineam indicatus. Lateralium vnum super linea A B querendus semper lineæ A C par existens. Secundus numerus per arcum C B significari solet, nihil aliud existimandus quam angulus A trianguli H A M. Tertius arealis dicitur in arcu transuersali D I reperiendus, latus H M referens, quod trianguli $\frac{1}{2} \cdot \text{arcus DI}$, quasi dicas latine perpendicularum, significat. Quartus vocatur trianguli basis, id est fundamentum & in linea A C queritur, hæc basis noscitur sedulo per punctū H, Nam H D linea totidem, gradus quot linea A M continet. Hiis iā numeris adiicere potes, quintū insuper, per angulū H istius trianguli intelligendum, quem si reperire forsan malis triangulum inuertas ne cessum est, ita vt ex H M basim constituas, A M vero Kathetum. hoc enim facto angulus H in puctum A recidit. Et arcus R C quantitatē anguli A exhibet. Hoc igitur pacto, & his regulis totius primi mobilis negotium, si modo non plane communi sensu caras adamussim examinare poteris. Huic vni intentus ut triangulum superficieq; sphærali congruum tuo pro instituto effingas.

Quo
tria
recta
dum

Q
triang
recta
alia
duos
los re
test.